

Stärkt skydd av sjukpenninggrundande inkomst för studerande

Bakgrund

Dagens system bygger på att de studerande som tidigare arbetat måste ta ut studiestöd under hela utbildningen för att få sin sjukpenninggrundande inkomst (SGI) skyddad. Det får som konsekvens att den som delvis finansierar sina studier själv, eller inte beviljas studiemedel på grund av för hög ålder, inte får sin SGI skyddad och får därmed en sämre ersättning eller ingen ersättning alls om de drabbas av ohälsa och måste avbryta sina studier.

Kravet på studiestöd för SGI-skydd i kombination med att studiemedelsmottagandet är inkomstprövat innebär även att en studerande som blir återbetalningsskyldig för studiemedel på grund av för hög inkomst också förlorar sitt SGI-skydd. Detta kan enligt promemorian vara problematiskt för den studerande vars inkomster under ett kalenderhalvår blir högre än beräknat, exempelvis om den studerande blir uppsagd från sin anställning under tjänstledighet för studier och får ett avgångsvederlag eller inestående semester utbetald och det belopp som den studerande får är så högt att rätt till studiemedel inte längre finns.

Förslaget som lämnas i denna promemoria innebär att nuvarande SGI-skydd utvidgas till att även omfatta de studerande som inte uppbär studiemedel. Detta under förutsättning att studierna bedrivs på eftergymnasial nivå på minst halvtid. Från och med det andra kalenderhalvåret det år den försäkrade fyller 20 år gäller det även för studier på minst halvtid på grundläggande eller gymnasial nivå.

SGI är och förblir dock vilande under studietiden och aktiveras på nytt först när studierna avslutas. Under studier kan den studerande bara få sjukpenning grundad på sådant arbete som utförs parallellt med studierna. Den studerande kan också få studiemedel under sjukdom om den har för avsikt att återuppta studierna så snart de blir friska.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Om Naturvetarna

Naturvetarna är fackförbundet för akademiker inom naturvetenskap. Våra 32 000 medlemmar arbetar inom livsvetenskaperna, miljö, jord, skog, de fysiska vetenskaperna, matematik och informationsteknologi. Av dessa arbetar närmare 4 300 med vetenskaplig forskning och utveckling såväl inom universitet och högskolor som på övriga myndigheter, landsting samt i näringslivet. Omkring 4 500 är anställda och 1 900 studerar inom akademien. Drygt en fjärdedel av medlemmarna har disputerat. Naturvetarna är kontaktförbund för Karolinska Institutet och Sveriges lantbruksuniversitet samt de flesta statliga forskningsfinansiärer.

Naturvetarnas synpunkter

5.1 Stärkt SGI-skydd vid studier

Promemorians förslag: SGI-skydd ska även gälla under tid då den försäkrade utan att uppbära studiestöd, bedriver studier på minst halvtid för vilka studiemedel får lämnas enligt studiestödslagen (1999:1395) under förutsättning att studierna bedrivs på eftergymnasial nivå eller bedrivs från och med det andra kalenderhalvåret det år den försäkrade fyller 20 år.

Naturvetarna är positiva till förslaget men anser att förslaget bör ändras så att en kraftigare förstärkning av skyddet uppnås.

Det är viktigt att det ges möjlighet för fler att växla mellan arbete och utbildning vilket behövs för ett livslångt lärande, karriärväxling och omställning. Vi delar uppfattningen att det är viktigt inte minst för äldre yrkesverksamma och studerande som har familj.

Vår bedömning är att ett SGI-skydd har en avgörande betydelse för om en person ska våga påbörja eller återuppta studier. Det måste vara möjligt att finansiera sina studier utan studiestöd, utan att förlora sitt SGI-skydd. Förslaget är i den delen därför mycket bra men behöver gå längre för att uppnå ett fullgott skydd.

Naturvetarnas förslag: Naturvetarna föreslår att förslaget ändras till i första hand

”SGI-skydd ska även gälla under tid då den försäkrade utan att uppbära studiestöd, bedriver studier på minst **20 procent av heltid** för vilka studiemedel får lämnas enligt studiestödslagen [...]”.

alternativt i andra hand

”SGI-skydd ska även gälla under tid då den försäkrade utan att uppbära studiestöd, bedriver studier på minst **kvartstid** för vilka studiemedel får lämnas enligt studiestödslagen [...]”

Utöver detta förslag föreslår Naturvetarna att SGI ska skyddas även vid lägre studieandelar än 20 procent när studier och arbete sammantaget motsvarar en heltid för att möta behovet av återkommande kompetensutveckling på en modern arbetsmarknad.

Ett SGI-skydd har en avgörande betydelse för om en person ska våga påbörja eller återuppta studier. Många bedriver idag studier på mindre tid än halvtid och än fler har ett behov av att göra det men vågar inte mista sitt SGI-skydd. Studier på kvartstid (25 procent) eller en dag i veckan eller några kvällar i veckan (20 procent) är de som bäst passar många yrkesverksamma, äldre och studerande med barn. För att förändringen ska få bäst effekt behöver skyddet gälla från studier på minst 20 procent av heltid.

Vidare är det vanligt för deltidsarbetande att ha en tjänstgöringsgrad på 75 eller 80 procent, för många av dessa - kanske framförallt de som vill arbeta heltid men inte får det - är ett bibehållet SIG-skydd mycket värdefullt och i många fall troligtvis helt nödvändigt att kunna studera på 20 till 25 procent för att utvecklas i karriären eller för att i framtiden få en heltidstjänst.

NATURVETARNA

Per Klingbjer
Förbundsdirektör

Tobias Lundquist
Utredare